

Programová skladba filmových predstavení

VI. ročníka Medzinárodného festivalu animovaných filmov pre deti

Bienále animácie Bratislava / BAB / 16. – 21. októbra 2001

Obrázková knižka animácie

Analógie medzi ilustráciou a animovaným filmom poukazujú na protirečenia ale aj príbuznosti tohto vzťahu. Neraz hovoríme o animovanom filme ako o oživenej ilustrácii alebo o ilustrácii v pohybe. A naopak v ilustrácii detskej knihy neraz pozorujeme akési filmárske čítanie. V programovej skladbe festivalu má svoje tradičné miesto cyklus

Obrázková knižka animácie, v ktorom chceme predstaviť publiku najvýznamnejšie animované filmy pre deti, inšpirované ilustráciami detských kníh.

Giulio Gianini predstavuje Lea Lionniho tvorcu svetovej modernej knihy pre najmenších.

Leo Lionni bol autorom aj ilustrátorom svojich kníh. Mal rád prírodu, z ktorej čerpal námety pre svoje príbehy, mal rád deti, ktoré sa snažil uviesť do etických štruktúr.

Vo svojej tvorbe dokázal geniálne spojiť obrázkovú knižku pre najmenších s novými formami vizuálnych médií. Pre každú novú knihu si vymyslel novú techniku ilustrácie a nový štýl práce. Aj keď každá z jeho knížiek mala svoje špecifiká, spájali ich etický náboj, ktorý tvoril podstatu príbehu.

Významný predstaviteľ talianskej animovanej tvorby Giulio Gianini bol kameramanom a režisérom animovaných filmov, ktoré vznikli inšpiráciou z kníh Lea Lionniho.

Giulio Gianini a Emanuele Luzzati

Mimoriadnym javom vo svete animovaného filmu je spoločná tvorba Giulia Gianiniho a Emanuela Luzzatiho. Pri realizácii filmu je ich aktivita presne rozdelená :

Giulio Gianini animuje a je majstrom farebnej fotografie, Emanuele Luzzati, pôvodne scénograf v opere a v bábkovom divadle, je výtvarníkom a režisérom.

Scenáre k filmu píšú spoločne. Estetickým východiskom ich tvorby je rozprávka a hudba. Znamenajú pre nich inšpiratívne zdroje. Impulz z nich pretavujú prostriedkami animovaného filmu, čarujú z nich nový svet fantázie, svet, v ktorom je prvotným zákonom imaginácia a v ktorom ilúzia vyhráva nad realitou.

V kontexte svetovej animovanej tvorby znamená ich spoločné dielo nový prístup k hudbe. Melódie známych opier povýšili na organický prvok umeleckej a významovej štruktúry diela bez toho, aby narušili alebo obmedzili špecifiku vyjadrovacích prostriedkov animovaného filmu. Naopak. Hudba inšpiruje ich výtvarnú a pohybovú fantáziu, dotvára charakter postáv a evokuje atmosféru rozprávkového prostredia. Prostredníctvom hudby objavili pre animovaný film ľudovosť tradície lyrickej opery, spontánnosť divadla hraného na námestiach a tiež naivné čaro bábok.

Hrdinovia detskej literatúry, ilustrácie a animovaného filmu

Deti sa stretávajú s rozprávkou v knižke, neskôr vidia svojich rozprávkových hrdinov na filmovom plátne, alebo na televíznej obrazovke a nachádzajú tak ďalší rozmer svojich predstáv a nových zážitkov.

Tento programový cyklus pravidelne uvádza „večerníčkové“ programy Slovenskej televízie v Bratislave.

Shakespeare v animácii

Retrospektívna prehliadka svetovej animovanej tvorby na motívy diela Williama Shakespeara predstaví výber najvýznamnejších diel počnúc celovečerným animovaným filmom **Sen noci svätajánskej** Jiřího Trnku, celovečerným animovaným filmom **Cesta do Melonie** Pera Ahlina /Švédsko/ a krátkometrážnymi animovanými filmami z dvoch sérií produkčnej spoločnosti S4C /Channel Four Wales/ z Veľkej Británie. Rozsiahly projekt vznikol v spolupráci s ďalšími produkčnými partnermi : BBC Londýn, Christmas Films /Rusko/, HBO /USA/ a Fujisankei /Japonsko/. Pod spoločným názvom **Shakespeare – animované príbehy** vzniklo 12 filmov tejto série .

Autorom scenárov a skrátenej pôvodných textov Shakespeareových hier je Leon Garfield, ktorý sa preslávil svojou knihou Shakespeareove rozprávky. Nemal ľahkú úlohu – musel skratiť 12 Shakespeareových hier do polhodinových príbehov.

O procese vytvárania skrátenej a predsa autentických Shakespeareových textov sa vyjadril, že „je to ako snažiť sa zobraziť Sixtínsku kaplnku na poštovej známke“.

Leon Garfield napísal viac ako 30 románov, prevažne určených deťom a vo svete je považovaný za jedného z najviac uznávaných autorov pre deti.

V programe tohto cyklu predstavíme pre detských divákov, ktorým najmä je tento projekt určený filmy: **Večer trojkráľový**, **Búrka**, **Skrotenie zlej ženy**, **Ako sa Vám páči**, **Hamlet**, **Zimná rozprávka**, **Rómeo a Júlia** a **Richard III.**

Spomienka na Hermínu Týrlovú

Profilová prehliadka z tvorby vynikajúcej osobnosti českého animovaného filmu /pri príležitosti 100 + 1 výročia narodenín umelkyne/.

Národná umelkyňa Hermína Týrlová vytvorila impozantné filmové dielo, vzácne svojimi umeleckými hodnotami, jedinečné tým, že je celé venované deťom. V jej bábkových filmoch je toľko prostoty, dôvernosti, rýdzosti a poézie, že ich prijímame ako prirodzené dary života. Vo svojich filmoch hľadala tvar pre myšlienku, nové možnosti pre bábkú a pre materiál. S nehou a odvahou brala do rúk bábiku, stratenú v parku , zakotúľané kĺbko vlny, nepodareného handrového panáčika, sklenenú guľičku alebo uzlík na vreckovke.

S prekvapujúcou umeleckou invenciou rozvíjala okolo nich humorné a poetické príbehy hlboko citovo zakotvené s aktuálnou myšlienkou. „Myslím si, že deti potrebujú krásu, cit a hlavne radosť. Mám dobré svedomie , že som svojou tvorbou detskej duši nikdy neublížila “.

/Hermína Týrlová/.

Očarenie hudbou

Retrospektívna prehliadka vynikajúcich diel svetového animovaného filmu, inšpirovaných hudbou.

V tematickej návaznosti na profilovú prehliadku *Animovaný film a klasická hudba*, ktorú sme uviedli v programovej skladbe BAB 1999 v spolupráci so Štúdiom animovaných filmov poľskej televízie v Poznani uvádzame aj v tomto roku animované filmy, inšpirované hudbou.

Animácia, ktorá poskytuje neohraničené možnosti vytvárania obrazov, je muzikálna svojou podstatou. Dotýka sa divákovej predstavivosti množstvom filmových záberov zložených z pohybu, vizuálnych a literárnych asociácií a strihu.

Umožňuje tak vytvárať hudobné filmové dojmy bez toho, aby sa narušila vnútorná štruktúra hudobnej skladby.

Hudba je protagonistom týchto filmov, vykonáva funkciu rozprávača, vytvára rytmus obrazov, tempo pohybu, organizuje priestor vo filmovom okienku.

Hudobné motívy si filmári vybrali podľa ich vlastného, často veľmi emocionálneho prístupu k hudobným dielam.

V retrospektívnej prehliadke uvedieme filmy, Georgesu Schwizgebela, Aleksandry Korejwo, Emanuela Luzzatiho a Giulia Gianiniho, sériu animovaných filmov *Čarovná opera* inšpirovaných známymi áriami z opier a výber zo série skrátených operných diel, ktorá vznikla z iniciatívy producentskej spoločnosti S4C /Channel four Wales/ vo Veľkej Británii pred niekoľkými rokmi. Pod názvom *Opera Vox* uvedieme 4 skrátené /28 min./ verzie opier: *Turandot, Carmen, Rigoletto a Barbier zo Seville*.

UNICEF jubuluje

Spolupráca so Slovenským výborom pre UNICEF v Bratislave má už svoju dlhodobú tradíciu. Aj v programe tohto roku má festival programové pásma filmov, ktoré boli inšpirované ochranou práv detí a tiež filmy, ktorých autori prinášajú humánne posolstvo mladej generácii. Od tohto roku poskytuje festival možnosť súťaže o UNICEF PRIZE /Ceny Unicef/. Z filmov, uvedených na festivale, ktoré spĺňajú estetické kvality a práve to humánne posolstvo vyberie porota pod vedením nestora svetovej animácie Gena Deitcha víťazný film. Medzinárodný festival animovaných filmov v Annecy, francúzskom meste blízko Ženevy, by nikto so záujmom o toto špecifické odvetvie kinematografie nemal prehliadnuť. Tento festival je všeobecne známy ako Cannes animovaného filmu. Ako celosvetovo uznávané podujatie v oblasti animovaného filmu otvára priestor aj na diskusné fóra v oblasti filmovej kultúry a techniky. Spolu s veľtrhom MIFA je festival miestom na uzatváranie obchodov a výmenu tvorivých nápadov. Prezentácia a premietanie filmov sú len časťou každodenného programu, ktorý ponúka priestor rovnako tvorcom, ako aj distribútorom, vysielacím spoločnostiam a koordinátorom programov televíznych a filmových spoločností.

V spolupráci s vedením festivalu v Annecy začína náš festival novú tradíciu. Sme veľmi radi, že môžeme v našom programe uviesť *Vít'azné filmy MFF Annecy 1999 a MFF Annecy 2000*.

CARTOON /európska asociácia animovaného filmu/ je spoločnosť, ktorá je hnacou silou európskej animácie. S Cartoonom spolupracuje 384 spoločností. Vo svojich 11 štúdiách zamestnáva 2000 profesionálov. 33% distribučného trhu v Európe je prepojených s Cartoonom. Na rozvoj nových projektov je vyčlenených 8,5 milióna euro.

S Cartoonom spolupracuje 3500 profesionálov z 18 európskych krajín. Cartoon fórum nie je ani veľtrh ani festival. Je to skôr koprodukčné fórum, kde európski producenti majú možnosť rokovať o financiách pre svoje nové projekty.

Cartoon d'Or je jediná európska cena, ktorá sa špecializuje na animovaný priemysel. Myšlienka jej vzniku je originálna, lebo ocenenie je viazané na šesť najvýznamnejších európskych festivalov.

Iba tie európske filmy, ktoré boli ocenené na týchto festivaloch, majú právo súťažiť o získanie Ceny Cartoon d'Or.

CARTOON s podporou Média programu Európskej únie vytvorili cenu Cartoon d'Or ako odrazový mostík.

Táto dôležitá cena je udelená spolu so šekom na 25.000 euro. Uvedená suma má byť použitá oceneným režisérom na tvorbu nového ambicióznejšieho projektu, akým je napríklad celovečerný animovaný film alebo rozsiahla televízna animovaná séria.

Lev a Cigánka predstavujú rómske rozprávky a legendy

V programovom bloku *Lev a Cigánka predstavujú rómske rozprávky a legendy* uvidíme reprezentatívny výber animovanej produkcie najmä z európskych krajín.

Zaujímavé je, že na tú tému sa nakrútilo veľmi málo filmov a bolo treba priam detektívne pátrať po ich produkcii.

Titulný film série *Lev a Cigánka* nakrútil pred 30 rokmi na Slovensku český výtvarník, režisér a spisovateľ Alois Mikulka. Možno v ňom vystopovať zjavný vplyv naivného umenia a hlavne inšpiráciu dielom colníka Henri Rousseaua.

Maďarské filmy Kati Mackássyovej *Kedy dobre, kedy zle a Mne sa život veľmi páči* využívajú výtvarné diela detí prevažne rómskeho pôvodu, filmy poľskej produkcie zo Štúdia SEMAFOR v Lodži *Sestra vtákov* a *O Cigánovi Bachtalovi* prinášajú klasické cigánske balady a rozprávky. Malým klenotom v tejto sérii je film ruskej produkcie výtvarníka a režiséra Gariho Bardina *Kedysi sme boli vtákmi* inšpirovaný starou cigánskou povestou. V produkcii finskej televízie vzniká nový seriál filmov s touto tematikou. Sme veľmi radi, že môžeme uviesť 1. časť tohto seriálu, ktorá má názov **Rómske zrkadlo**.

Konfrontácie

sa stali trvalou súčasťou Bienále animácie Bratislava. Stretáva sa tu domáca slovenská tvorba s filmami nakrútenými v zahraničí, aby vytvorili zámienku pre dialóg všetkých so všetkými na tému *Animácia dnes, jej otázky a východiská*. Osobitosťou Konfrontácií je, že sa tu stretávajú filmy širokého žánrového spektra, určené rôznorodému diváckemu auditiu, filmy humorné i meditatívne, klasického typu i experimentálne, dobrá komercia i festivalová exkluzivita, filmy pre deti aj dospelých.

Konfrontácie tak umožnili vybrať z obdobia posledných rokov z mnohých krajín pestrú vzorku animovaných diel a poskytnúť aspoň približne objektívnu informáciu o stave filmovej animácie vo svete v porovnaní s domácou tvorbou.

Rozprávky z celého sveta

Deti na celom svete rozumejú konfliktom dobra i zla, z ktorých sa príbehy spriadajú. Animovaný film môže tomuto svetovému dedičstvu dodať dramatickosť a vzrušenie. To bolo základné motto pre novú iniciatívu renomovanej spoločnosti animovanej produkcie S4C vo Veľkej Británii. Touto iniciatívou bol projekt rozsiahlej série Svetových animovaných

rozprávok a vznikla na II. Svetovom summite filmu a televízie pre deti v roku 1998 v Londýne.

Z tejto série sme pre program festivalu vybrali 6 filmov, reprezentujúcich tvorbu animovaných štúdií v Rusku, Francúzsku, Pakistane, Holandsku, Veľkej Británii a v Českej republike.

Profilové prehliadky tvorcov animovaného filmu

Pravidelnou súčasťou programu festivalu sú *Profilové prehliadky tvorcov animovaného filmu*. Väčšinou sú to prehliadky významných osobností európskej a svetovej animácie.

U niektorých z nich zaujíma tvorba pre deti významné miesto, iní sa svojou tvorbou orientujú skôr na dospelých divákov. To, čo ich spája je kvalita najmä vo výtvarnom spracovaní filmov.

Profilové prehliadky v programe tohtoročného festivalu predstavia tvorbu klasika svetovej čínskej animácie **Te Weia**, vynikajúcej osobnosti ruskej a svetovej animácie **Jurija Norštejna**, významného švédskeho výtvarníka a režiséra **Pera Ahlina**, momentálne azda najrenomovanejšiu osobnosť švajčiarskej animácie **Georgesa Schwizgebela** a poľskej výtvarníčky a režisérky **Aleksandru Korejwo**.

V spolupráci s Asociáciou tvorcov slovenského animovaného filmu uvedieme na festivale Profilovú prehliadku z tvorby výtvarníka a režiséra **Ivana Popoviča**.

Projekty celovečerných animovaných filmov sú veľmi zriedkavé, pretože sú veľmi náročné na výrobu, ale najmä na financie.

Ak taký projekt vznikne málokedy je to naozaj kvalitné dielo.

Toto všetko neplatí o filme vynikajúceho talianskeho režiséra a animátora Enza d'Ala **Malá čajka a kocúr**.

Svojou kvalitou a humánnym posolstvom dokáže osloviť rovnako detského ale aj dospelého diváka.

V minulom ročníku na BAB 99 sme začali s novou aktivitou. Program Filmovej noci animácie predstavil zaujímavé animované filmy z celého sveta.

Filmová noc

V tomto roku má už program filmovej noci pevnú štruktúru. Predstavíme tu *Vít'azné filmy Cartoon d'Or 2000, Vít'azné filmy MFF Annecy 1999, Konfrontácie* – program najnovšej produkcie animovaných štúdií, prehliadku študentských animovaných filmov Katedry animovaného filmu VŠMU v Bratislave a na záver ešte zaujímavé filmy, ktoré sa z rozličných a príčin nedostali do stanovených pásiem.

Ponuka programov tohtoročného festivalu je veľmi bohatá a zaujímavá. Diela, ktoré dnes už patria ku klasike svetovej animovanej produkcie sa tu stretávajú so špičkovými dielami najnovšej produkcie najmä európskych štúdií animovaného filmu.

187 filmov zastupuje 27 krajín. 20 programových pásiem bude uvedených v 30 predstaveniach v 3 bratislavských kinách. Tešíme sa na bohatú účasť detí, študentov ale aj všetkých ďalších záujemcov o animovaný film.

**ROZVRH PREDSTAVENÍ
MEDZINÁRODNÉHO FESTIVALU ANIMOVANÝCH
FILMOV PRE DETI
BIENÁLE ANIMÁCIE BRATISLAVA 2001
(16. – 21. októbra 2001)**

Utorok, 16. 10. 2001

- 10.00 Hviezda **Spomienka na Hermínu Týrlovú I.**
Profilová prehliadka z tvorby vynikajúcej osobnosti českého animovaného filmu.
- 13.30 Hviezda **Malá čajka a kocúr**
réžia: Enzo d'Alo
Animovaný film rozpráva príbeh malej čajky a kocúra, ktorý ju naučil lietať.
- 19.00 Tatra **Slávnostné otvorenie festivalu**
Víťazné filmy z medzinárodného filmového festivalu animovaných filmov Annecy 2000

Streda, 17. 10. 2001

- 10.00 Hviezda **Obrázková knižka animácie II.**
Programové pásmo animovaných filmov pre deti, inšpirovaných ilustráciami detských kníh.
- 10.00 Mladosť **Spomienka na Hermínu Týrlovú I.**
Profilová prehliadka z tvorby vynikajúcej osobnosti českého animovaného filmu.
- 10.30 Tatra **Lev a Cigánka predstavujú rómske rozprávky a legendy**
Tematické pásmo animovaných filmov pre deti reprezentuje tvorbu európskych krajín.
- 13.30 Hviezda **Konfrontácie I.**
Programové pásmo animovanej tvorby, ktorá získala významné ocenenia na filmových festivaloch v zahraničí.

- 14.00 Tatra **UNICEF jubiluje I.**
Retrospektívna prehliadka svetovej animovanej tvorby,
inšpirovaná ochranou detských práv.
- 14.00 Mladosť **Profilová prehliadka z tvorby Georgesa Schwizgebela**
(za osobnej účasti tvorcu).
- 17.00 Tatra **Čarovná opera**
Tematická prehliadka predstaví 12 skvelých operných árií
v originálnom spracovaní európskych animátorských špičiek.
Očarenie operou
Animované inšpirácie Aleksandry Korejwo k opere G. Bizeta
Carmen.
- 19.30 Tatra **Slávnostný program Bienále animácie Bratislava pri
príležitosti 55. výročia vzniku UNICEF**
Prehliadka vynikajúcich diel svetovej animovanej tvorby
prináša humánne posolstvo ich tvorcov.

Štvrtok, 18. 10. 2001

- 10.00 Hviezda **Spomienka na Hermínu Týrlovú II.**
Profilová prehliadka z tvorby vynikajúcej osobnosti českého
animovaného filmu.
- 10.30 Tatra **Poceta Rossinimu a Claudiovi Abbadovi**
Animované filmy inšpirované hudbou z predohier k operám
G. Rossiniho a animovaný dokument o talianskom
dirigentovi Claudiovi Abaddovi.
- 13.30 Hviezda **Cesta do Melónie**
réžia: Per Ahlin
Celovečerný film švédskej produkcie inšpirovaný
Shakespearovou hrou Búrka.
- 14.00 Mladosť **Profilová prehliadka z tvorby Ivana Popoviča**
(V spolupráci s Asociáciou tvorcov slovenského
animovaného filmu.)

- 14.00 Tatra **Shakespeare v animácii I.**
Animované príbehy inšpirované Shakespearovými hrami:
Hamlet, Zimná rozprávka a Večer trojkráľový.
- 17.00 Tatra **UNICEF jubiluje II.**
Prehliadka vynikajúcich diel svetovej animovanej tvorby
prináša humánne posolstvo ich tvorcov.
- 19.30 Tatra **Večer britského animovaného filmu
na Bienále animácie Bratislava 2001**
Prehliadka vynikajúcich diel renomovaných štúdií
animovaného filmu vo Veľkej Británii a ich tvorcov.

Piatok, 19. 10 2001

- 10.00 Hviezda **Hrdinovia detskej literatúry, ilustrácie a animovaného filmu.**
Programové pásmo predstaví večerníčkovú tvorbu Slovenskej
televízie v Bratislave.
- 10.00 Mladosť **Spomienka na Hermínu Týrlovú II.**
Profilová prehliadka z tvorby vynikajúcej osobnosti českého
animovaného filmu.
- 10.30 Tatra **Obrázková knižka animácie I.**
Programové pásmo animovaných filmov pre deti,
inšpirovaných ilustráciami detských kníh.
- 13.30 Hviezda **S4C, renomovaná spoločnosť animovanej produkcie vo
Veľkej Británii uvádza filmy.**
zo série "Shakespeare v animácii", "Opera Vox" a "Svetové
animované rozprávky" (*Richard III.*, *Barbier zo Sevilly*,
Tyran a dieťa).
- 14.00 Tatra **Pocta Mozartovi**
Čarovná flauta
réžia: Giulio Gianini a Emanuele Luzzati
Celovečerný animovaný film inšpirovaný rovnomennou
operou W. A. Mozarta.

- 14.00 Mladosť **Obrázková knižka animácie II.**
Programové pásmo animovaných filmov pre deti, inšpirovaných ilustráciami detských kníh.
- 17.00 Tatra **Jurij Norštejn**
Profilová prehliadka z tvorby vynikajúcej osobnosti ruskej a svetovej animácie.
- 19.30 Tatra **Filmová noc animácie**
Maratón animovanej produkcie z celého sveta predstaví víťazné filmy reprezentované na Medzinárodnom festivale animovaných filmov Annecy 1999 a Cartoon D'Or 2000, študentské filmy z Katedry animovaného filmu VŠMU v Bratislave a ďalšie zaujímavé programy.
- Sobota, 20. 10. 2001
- 10.00 Mladosť **Medzinárodný seminár venovaný tvorbe Giulia Gianiniho so sprievodnými ukážkami z jeho animovanej tvorby**
(za osobnej účasti autora).
- 10.00 Tatra **Rozprávky z celého sveta**
Animovaný seriál rozprávok realizovali renomovaní tvorcovia z Ruska, Holandska, Francúzska, Českej republiky a Pakistanu. Producentom tejto série je britská spoločnosť S4C v Bristole.
- 14.00 Tatra **Shakespeare v animácii II.**
Animované príbehy inšpirované Shakespearovými hrami Rómeo a Júlia, Skrotenie zlej ženy a Búrka.
- 14.00 Mladosť **Sen noci svätojánskej**
réžia: Jiří Trnka
Celovečerný film režiséra Jiřího Trnku patrí k najvýznamnejším filmovým adaptáciám tvorby W. Shakespeara.
- 17.00 Tatra **Opera Vox**
Adaptácie slávnych oper Carmen a Turandot zo série britskej spoločnosti S4C International v Bristole.

19.00 Tatra **Slávnostný ceremoniál udeľovania cien na Bienále animácie Bratislava 2001**

Nedeľa, 21. 10. 2001

10.00 Mladosť **Malá čajka a kocúr**
réžia: Enzo d'Alo
Animovaný film rozpráva príbeh malej čajky a kocúra, ktorý ju naučil lietať.

14.00 Mladosť **Malá čajka a kocúr**
réžia: Enzo d'Alo
Animovaný film rozpráva príbeh malej čajky a kocúra, ktorý ju naučil lietať.